

..יום האדמה" 1979 סימל את ההתמודדות

על הרחוב הערבי, בין הקיצוניים

לקיצוניים יותר

הקרב על ערביי ישראל

מכונת צבאית חלפה בצהרי היום בכביש המפותל, ליד מבואות הכפר הערבי. לפתע נחתה אבן על אחת מזוגי גיותיה. רשת סבוכה של סדקים הצטיירה על הזוגיות. נוסעי המכונית, כולם חיי לים, נעורו לפעולה, כדי לקדם כל צרה. נהג המכונית הגביר את המהירות. אבנים נוספות פגעו בגוף המכונית, אך איש מנוסעיה לא נפגע.

כעבור כמה שניות, כשיצאה המכונית מתחומי הכפר, לחץ הנהג על בלמיה. הייילים נועצו ביניהם, והחליטו להזעיק את המיטרה. בינתיים המתינו בצדי הכביש, כדי לקדם את השוטרים ולדרוש להם על שהתרחש.

התקרית, שהתרחשה ביום השישי בשבוע שעבר, התנהלה לפי נוסחה קבועה: ילדים ובנינוער כפריים תפסו מבעוד

שהפכו כימעט שיגרה בגדה המערבית. התרחשה זו בתחומי מדינת ישראל, בתוך הקוהירוק, בכפר-כנא שבגליל. שעה קלה לאחר מכן, ב-3.30 אחריצהריים, נאסף קהל רב כ-3000 איש — בכיכר הכפר, כדי לציין את יום-האדמה השלישי במספר, הוא ה-30 במאוס.

האם היה קשר בין תקרית האבנים לבין יום-האדמה? לאיש לא היה ספק כי כן הדבר, שוטרים ואנשיביטחון מזה, וקומורניסטים ולאומנים-ערביים מזה, הסכימו, כי הצעירים משליכיהאבנים ביטאו בכך את מחאתם נגד השילטונות, באמצעים שנראו להם מתאימים לציון יום-הזיכרון לששת הרוגי יום-האדמה הראשון, שנערך לפני שלוש שנים.

למעשה היה יום-האדמה הנוכחי רחוק מלהיות יום-זיכרון, הוא הפך יום של

עימות חזיתי

כשהם מניפים אל על דגל אדום חוטמים אנשי רק"ח את הדרך בפני הפגנת בני-הכפר. למרות שבני-הכפר תובעים נקיטת אמצעי-מחאה חריפים יותר והם מזהים את עצמם כפלסטינים, מאשימים אותם אנשי רק"ח כי הם סוכני "השלטון הציוני" וקרעו כרזות ודגלים שנשאו המפגינים בידיהם.

הניחו זרייפרחים למרגלות אנדרטת-הזיכרון וצעדו בשקט ובסדר מופתי אל המיגרש שבחצר בית-הספר היסודי. באותה השעה התאספו במקום סמוך כ-200 צעירים וצעירות, נושאי כרזות ודגלים. בתוכניתם היה להפגין הן נגד ממשלת ישראל והן נגד המפלגה הקומוניסטית. נגד הממשלה, על כך שהיא "מנהלת מדיניות של דיכוי הערבים" כלשונם, ונגד המפלגה, על כך שהיא "פשינית". ותר-נית, "מתונה" ואפילו "ציונית" כדבריהם. היערכות שני המחנות — אחד בהנהגת רק"ח והשני בהנהגת בני-הכפר — קירבה (המשך בעמוד 51)

התנגשות אלימה

בין פעילי רק"ח לבין צעירי תנועת בני-הכפר בעצרת יום-האדמה שנערכה בכפר-כנא בגליל. בני-הכפר ביקשו

הפגנות, הוסרו מסדריהיום. התיכנון שאר שר עלידי הוועד, הנתון למעשה לשליטתה של רק"ח, קבע כי ביום-האדמה תיערכנה ארבע עצרות — בכפר-כנא ובדיר-כנא שבגליל, בטיבה שבמשולש ובתל-שבע שבנגב.

בכפר-כנא התאספו באי-העצרת בכיכר הנקראת על שמם של הרוגי יום-האדמה, אחד לבני-הכפר מהצד השני. כמדי שנה, תיכנן הוועד להגנת האדמה את אירועי היום עד לפרט האחרון. הצעות מתיקותילכת, להכריז על שבתה כללית של אזרחי-ישראל הערבים, נדחו על הסף עלידי אנשי רק"ח בוועד האדמה. גם הצעות פחות-קיצוניות, לקיים

מועד מחסה בצדי הכביש, כשמאגר אבנים ערוך לידם. כשחלפה המכונית, כילו בה את זעמם ונמלטו. כעבור שעה קלה הור פיעו כוחות מיטרה מתוגברים במבואות הכפר, התפרסו בשטח והחלו לסייר ברחובות. חלפו עוד כמה דקות, ומסוק צבאי נראה חג ממעל. אלא שבניגוד לתקריות דומות אחרות,

ההרוגים

ששת חללי יום האדמה 1976 הפכו לקדושים המסמלים את מאבקם של ערביי ישראל נגד הפקעת אדמותיהם. כאן נראות תמונותיהם, בכרזה לאומנית מצוירת הי תלויה במועדון רק"ח בכפר כנא.